

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Caroli Scribani E Societate Iesv Medicvs Religiosvs De Animorvm Morbis Et Cvrationibvs

Scribanius, Carolus

Antverpiæ, 1618

XII. Dissimulatio in suorum malis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46194](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46194)

falsa pietate superatus ferire Heli delinquentes filios noluit, apud districtum iudicem semetipsum cum filiis crudeli damnatione percussit. ut meritò Superiores omnes terrere hoc exemplum debeat.

CAPVT XII.

Dissimulatio in suorum malis.

DVM verentur Superiores, ne mœrore afficiant suos, ne offendant, ne à se alienent, ne querimoniam subnascantur, ne pacata turbent. Hinc conuiuentiam, religiosam disciplinam relaxationes, omniumque pedetentim neglectus, dum à paruis initiis ad maxima properamus: familiare in humanis malum. de his autem Superioribus dici illud Prophetam ex persona increpantis Dei potest: *Speculatores eius cæci* Isai. 56. *omnes, nescierunt vniuersi, canes muti non valentes latrare. & illud: Quod si speculator viderit gladium venientem, & non insonuerit buccina,* Ezech. 33. *& populus se non custodierit, veneritque gladius, & tulerit de ijs animam; ille quidem in iniquitate sua captus est, sanguinem autem eius de manu speculatoris requirã.* Speculatores Superiores sunt, qui si munere suo functi fuerint, periculorum monuerint, nec inferiores ob-

au-

audierint, meminerint illud Domini: *De-
 Pron. I. specistis omne consilium meum, & increpationes
 meas neglexistis. Ego quoque in interitu ve-
 stro ridebo, & subsannabo, cum vobis id, quod
 timebatis aduenerit. cum irruerit repentina
 calamitas, & interitus quasi tempestas ingru-
 rit: quando venerit super vos tribulatio & an-
 gustia. tunc inuocabitis me, & non exaudiam:
 manè consurgent, & non inuenient me, eò quòd
 exosam habuerint disciplinam, & timorem Do-
 mini non susceperint, nec acquieuerint consilio
 meo, & detraxerint vniuersa correptioni mea.*
 Sanè qui Superioris correptionem con-
 temperit, Dei contempnisse iudicandus
 est, cum vices Dei Superior obeat. quo ma-
 ior etiam cura Superiori incumbit, cui vi-
 ces suas commisit Deus, seueram ab eo
 exacturus rationem commissi sibi gregis:
 cuius non tam affectum ac propensionem,
 quàm necessitatē ac vtilitatē intueri Su-
 perior debet, Dei quē ac patris personam
 induere.

Non est autem veri patris nocitura fi-
 liis permittere ne doleant. prudentes illæ
 lacrymę sunt, quæ excutiuntur noxiorum
 amotione: ingemiscat filius, dummodo
 perimentia amoueat, benè est; ne seriùs
 postea ingemiscat pater, & non profutu-
 ras profundat filius lacrymas, parentis dis-
 simu-

simulatione natus. Non est amor, venena
permittere, & nociturum ferrum: odium
est, amoris palla tectum. neque medicus
ille laudandus, qui ne offendat, ne mœrore
afficiat ægrum, morbum simulat, remedia
negligit. Indignetur æger, exurgatque in
iras acerbioribus medicamentis prouoca-
tus, non ideo aut desperandus morbus, aut
destituenda curatio est. laudabit vbi con-
ualuerit, & duras medici sui manus præ-
mio afficiet, exosculabiturque vbi pul-
so morbo, malisque quibus opprime-
batur, bona sua senserit. Prudenter Sa-
piens, *Qui corripit hominē, gratiam postea in-*
ueniet apud eum, magis quàm ille, qui per lin-
gue blandimēta decipit. Sin inclementi com-
miseratione motus medicamina in seram
curationem distulerit Superior, damnabit
merito æger inhumanam hanc benignita-
tem, nec tam mansuetudinem, quàm cru-
delitatem in clamabit. Idem fiet in ani-
morum morbis; totam accusationem, in-
dignationemque suam vertet in noxium
hunc dissimulatorem: qui cum mederi
posset malo, maluerit crescere, cumque
admouere manum debuisset, leuibus et-
iamtum initiis, ac quasi in superficie lu-
dente ægritudine, distulerit curationem,
donec in præcordiis sæuiret malum. Hinc
illa

Pro. 28.

Pro. 29. illa Sapientis monita: *Erudi filium tuum, & refrigerabit te, & dabis delicias anima tua. &*
Eccli. 30 *Qui diligit filium suum, assiduat illi flagella, ut letetur in nouissimo suo, & non palpet proximorum ostia. qui docet filium suum, laudabitur in illo, & in medio domesticorum in illo gloriabitur. qui docet filium suum, in zelum mittit inimicum, & in medio amicorum gloriabitur in eo. filij autem Superiorū inferiores sunt, & verissimorum patrum verissimi filij.*

Quòd si alius accesserit Superior, priore munere defuncto, qui suorum inuigilaue- rit malis, quiq̃e serius vbiq̃e periculo- rum monitor manum admouerit, qui da- mna properantia, ac ceruicibus imminen- tia, ac iamiamq̃e ruitura præcauere vo- luerit; miratur monitorem suum, tanto- rumq̃e periculorum denunciatores, qui morbum in eam diem nullum senserit, æ- gritudinem prorsus ignorauerit (vt fieri consuevit vbi in naturam abierunt mor- bi) & exurgit non rarò in indignationes, nec credit denuncianti; quin aut ab alie- no in se animo monita hæc promanare, aut ex inanibus nimiumq̃; credulis Supe- rioris sui suspicionibus, aut è molitionibus aliò tendentibus arbitratur; sequunturq̃e non leues animorum alienationes, mur- murationes etiam, & obloquia, & fiunt ta- les

les acerrimi Superiorum o^{mn}eruatōres & censores, si quid fortè in illis deprehenderit, quo suspiciones hasce suas alant, dicta factaque illorum in sinistram ferè & deteriore partem interpretantes, vt causæ suæ æquitatem tueantur.

Si pro ratione muneris sui pergat Superior; aut erumpunt in pœnitenda, & ad odia grauesque detractiones, & ad malorum denique vltima descendunt: aut si in morbi, quo detinentur, periculorumque cognitionē venerint, vniuersa indignatio prolabitur in priorem Superiorem, malorum dissimulatorem: illum accusant & damnant, cuius immiti silentio, & ignaua dissimulatione mala creuerunt. Et saepe ad tantum præcipitium mala venerunt, vt pedem in tutum retrahendi nulla spes affulgeat, omneque medicamenti genus, malum aspernetur. Hinc inter monita & curationem, gemitus & dura trahuntur suspiria, mœrorique indignatio miscetur, & grauior etiam melancholia, quam non nisi cum vita æger deponet, dum de victoria sui, mali magnitudine victus, desperat, & inclamat cum Propheta: *Plaga mea desperabilis renuit curari.* Ierem. 15.

Quòd si in initis, & in herba adhuc ludentibus malis, tenero adhuc caule, ma-

F num

num prior admouisset Superior, nullo hinc opus esset ferro. & sanè gaudebit quisquis sapit inferior, morborum suorum principiis à Superiore occurrere, paternamque manum admoueri. Scit enim verum illud *Prou. 15* esse Sapiientis: *Auris qua audit increpationes vite, in medio sapientum commorabitur. qui abiicit disciplinam, despicit animam suam: qui autem acquiescit increpationibus, possessor est cordis.* & illud: *Qui diligit disciplinam, diligit scientiam: qui autem odit increpationes, insipientis est.* Denique egestas & ignominia ei qui deserit disciplinam: qui autem acquiescit arguenti, glorificabitur. Quare lætabundo animo corripientem excipiet patrem: at ubi inualuit malum, & ignibus iam opus est & ferro, antè aut animam aut vocationem ponet, quàm duri iudicis admittet manū.

Remedia.

A Vigili Superiorum cura petenda, vt nec minima quidem negligat, certus ex his magna etiam oriri: modico fermento totam non rarò massam amarescere; modico felle mella vinaque corrumpi nobilissima; modico veneno ingentia damna dari; vnaque non rarò scintilla oppidorum flammam enasci. Ille agri sui prudens cultor est, qui zizania in semine, tanquam
in

in matre & vtero, priusquam nascantur, lucemque aspiciant, aut in aliorum oculos incurrant, perimit.

Cogitet deinde Superior, mala, quæ in ortu leui medicari manu poterant, vbi adoleuerint, & robori iam suo innixa steterint, non nisi valentissima dextera, potentissimisque medicamentis, & in ceruicem sæpe Superioris ruituris curari posse. poterant initio componi non magna querimonia: neglexit; excreuerunt in arbores, vt ferro iam opus sit & ignibus, illis excidendis. Quid? quod non vnus, vbi inualuerint mala, sæpe interitu medicamenta adhibeantur: nam vbi serpendo plures secum traxerunt, agrumque non raro vniuersum venenaria sua lue infecerunt; non leuia merito timeri possunt, cum in vnum insurgant omnes, doleantque sibi eripi, quæ longa iam consuetudine propè in naturam ac regulam abierunt.

Si cogitauerit deinde damna ex infelici hac dissimulatione nascentia, periculaque vniuerso corpori imminentia, seueramque extentamque in vindictam Dei in dissimulatores manum, præmiaque cælo feris in omnem partem excubatoribus reposita; facile se ad vigilem curam sollicitudinemque prouocabit.

F 2 Nemo

Nemo denique ad noxias hæc diffimulationes descendet, qui soli Deo innititur. hic enim extra spem metumque positus, nullius gratiæ, beneuolentiæ, indignationi quidquam tribuit, Deo inhærens, à quo solo ut verè metuenda, ita & speranda veniunt.

CAPVT XIII.

Studium placendi sibi subditis.

DVM aut subditorum metuunt oblationes, aut terrentur scriptionibus: aut nolunt offendere quos commodos sibi arbitrantur, quosque dictorum, factorumque suorum laudatores experiuntur.

Accedit metus temporalium rerum, dum verentur ne in earum aut tractationibus, aut consecutionibus minus utilem fidamque suorum operam & industriam sentiant, aut illis etiam vniuersim destituantur.

Hinc pro malorum magnitudine non admouentur remedia; aut extrema tantum delictorum leuiter tanguntur, nec ad interiora curatio accedit; vel, quod deterius, excusationes prætexuntur, minuen-

disque